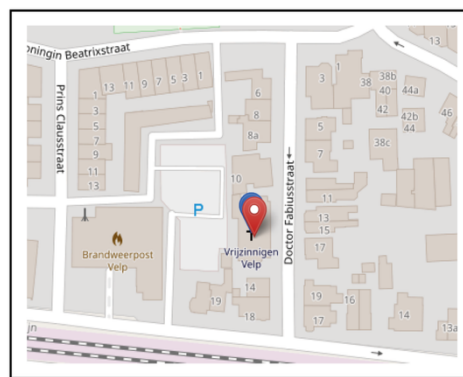

Zaalkerkje
Dr. Fabiusstraat 12
6881 LS Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000267
Inschrijving register 14 november 2008
Kadastrale aanduiding Velp F 1371

Historie en ligging:

Dit zaalkerkje werd in 1905 gebouwd naar een ontwerp van de bouwkundige A.J.G. Jansen uit Velp in opdracht van de Nederlandse Protestantenbond. De eerste steen werd op 25 mei van dat jaar gelegd door de toen veertienjarige Henriette Jeanne Adelaide baronesse Van Pallandt. Het kerkje is gebouwd in de stijl van de voor deze periode kenmerkende overgangsarchitectuur. Deze term is van toepassing op veel bouwwerken die rond de eeuwwisseling zijn ontstaan en die een overgang vormen van de neostijlen en historisme naar een meer moderne, niet of nog weinig aan historische stijlelementen gebonden architectuur. Het ontwerp vertoont naast invloeden van de Art Nouveau in het interieur ook de invloed van de Engelse Arts & Crafts beweging voor wat betreft het exterieur. Van de bekende Amsterdamse architect A.W. Weisman is een ontwerp bekend dat sterke gelijkenis vertoont met dit gebouw. Mogelijk heeft dit ontwerp als inspiratiebron gediend voor A.J.G. Jansen. De architect Jansen heeft in Velp verschillende fraaie villa's ontworpen waaronder twee in hetzelfde jaar aan de Schonenbergsingel 2 en 4 gebouwde villa's.

Het kerkgebouw ligt met lange zijde aan de straat en is harmonisch opgenomen in de uit woonhuizen en kleine villa's bestaande bebouwing van de in 1902 aangelegde Dr. Fabiusstraat. De kerk heeft een smalle voortuin die van de weg gescheiden wordt door een haag.

Plattegrond en opbouw:

Het kerkje is gebouwd op een rechthoekige plattegrond en is opgetrokken in baksteen gemetseld in kruisverband met een trasraam in de voor- en rechterzijgevel. De linkerzijgevel en de achtergevel zijn gepleisterd.

Het gebouw heeft een wolfsdak met de nok evenwijdig aan de weg, gedekt met gesmoorde Tuile du Nord pannen. Op de nokeinden bevinden zich pionen. Op het dak bevinden zich twee bakstenen schoorstenen. Boven de twee kleine topgevels in de aan de straat gelegen gevel bevinden zich twee aangekapte zadeldaken. De vijfzijdige absisuitbouw in de linkerzijgevel heeft een dakje met leien in maasdekking. De gevels worden afgesloten door bakgoten op klossen. Boven de topgevels van de korte zijden bevinden zich windveren.

Voorgevel:

De asymmetrische voorgevel heeft een indeling in vier traveeën die door smalle lisenen van elkaar gescheiden worden. Op de tweede en de vierde liseen bevinden zich smeed-ijzeren muurankers. Op de middelste liseen bevindt zich een grote vergaarbak en een regenpijp. De twee middelste traveeën worden beëindigd door tuitgevels en hebben ieder een rondboogvenster met een bakstenen vorktracering. De glas in lood ramen hebben een ijzeren roeden verdeling. De geveltoppen zijn van een getrapte bepleistering voorzien en hebben elk een zolderluik. De linker travee heeft eveneens een groot rondboogvenster als genoemd. De rechter travee bevat de door een segmentboog afgesloten ingang. De ingang

heeft een dubbele paneeldeur geflankeerd door twee zijlichten met glas-in-lood ramen. Op de segmentboog bevindt zich een belettering met de tekst PROTESTANTENBOND. hierboven bevindt zich een fraai in Art Nouveau trant uitgevoerd tegeltableau in de leuren blauw, groen en wit waarop de tekst ANNO 1905 is weergegeven. Boven de ingang bevindt zich een kleiner rondboogvenster met een vorktracering en glas in lood ramen met een ijzeren roeden verdeling.

Linker zijgevel:

De linker zijgevel heeft een vijfzijdige absisuitbouw met in drie zijden een klein spitsboogvenster. Rechts bevindt zich in de gevel een door een blinde segmentboog afgesloten deur. In de geveltop bevindt zich een door een blinde spitsboog afgesloten zolderluik.

Achtergevel:

De gepleisterde eenvoudigere achtergevel heeft vier traveeën waarvan de linker travee een klein rondboogvenster bevat met een vorktracering en glas in lood ramen met een ijzeren roeden verdeling en de overige drie traveeën elk een groot rondboogvenster bevatten met eveneens met een vorktracering en glas in lood ramen met een ijzeren roedeverdeling. Uiterst rechts bevindt een kleine uitbouw tegen de absis waarin zich een smalle venster bevindt met een tweeruits raampje.

Rechter zijgevel:

Deze gevel heeft links op de begane grond een aangebouwd ingangsportaal met een deur aan de voorzijde en een venster in de rechterzijde. Rechts bevindt zich een nieuw ingehakt venster neen een getoogd venster met een meerdelig kozijn. Halverwege de gevel bevindt zich een groot halfrond venster met bakstenen stijlen en glas in lood ramen. In de geveltop bevindt zich een door een door een blinde spitsboog afgesloten zolderluik. Uiterst rechts bevindt zich een moderne lage aanbouw.

Interieur:

Het interieur heeft een vlakke zoldering met kooflijsten, stucornamenten en in Art Nouveau stijl uitgevoerde afzuigroosters. De absis bevat drie ramen met gekleurd glas in lood uit ca. 1970 naar ontwerp van Theo v.d. Horst. Voorgesteld zijn o.a. de toren van Babel en de symbolen voor geloof, hoop en liefde. De fraaie orgeltribune is uitgevoerd in een sobere variant van de Art Nouveau. Het orgel is afkomstig uit Oosterwolde. In de hal bevindt zich een marmeren plaat met de inscriptie "DEN 25e MEI / IS DE EERSTE STEEN VAN DIT GEBOUW / GELEGD DOOR / HENRIETTE JEANNE ADELAIDE / BARONESSE VAN PALLANDT / OUD 14 JAAR".

Reden van plaatsing:

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- omwille van de gaaf bewaarde hoofdvorm, de bijzondere detaillering en het materiaal gebruik. Opvallend is de fraaie Art Nouveau detaillering van het gebouw zoals het tegeltableau boven de ingang.
- het pand vormt een goed voorbeeld van een protestants kerkgebouw met kenmerken van de voor de periode 1900-1910 karakteristieke overgangsarchitectuur waarbij zowel traditionele als nieuwere elementen zijn terug te vinden. Het exterieur vertoont de invloed van de Engelse Arts & Crafts beweging terwijl het waardevolle interieur d invloed vertoont van de Art Nouveau. Als zodanig is dit kerkgebouw uniek voor de gemeente Rheden.

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- het kerkje is beeldbepalend voor de Dr. Fabiusstraat (situeringswaarde).
- samen met de uit dezelfde tijd daterende omringende woonhuizen bezit het pand een

ensemblewaarde.

Het pand bezit cultuurhistorische waarde:

- het object vertegenwoordigt een aspect van de religieuze geschiedenis van Velp en de gemeente Rheden.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1b, 1d, 2a, 2c, 2d en 3b.
Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en c van de gemeentelijke monumentenverordening.

Voorgevel zaalkerk – 2016 Foto: Kees van Splunter / fotoclub Veluwezoom © CC BY-NC-ND